

*Uteri ori-
ficium cuius
modi.*

*Vteri cor-
nua.*

*Galenū huma-
nū uterū nun-
quam inspe-
xisse.*

carunculas tuberculaque non æqualiter omnibus mulieribus propendula adipiscit, quæ *uulva*
Græci vocant. Ad hæc, in anteriori ceruicis sede paulo supra pudendū, ubi uelicæ collū ipsi in se
ritur, nō ad amissim æqualis est. Nā utrinque ad insertionis latera, tenuis uteri ceruicis portū cu-
la excrecit, in ipsius amplitudinē propēdens, ac illis mēbraneis pro cessibus forma perij similis,
quos urinæ in urinarios meatus ē uelica, & bilis ex duodeno in deferentē illā meatū, regressum
præpedire inuimus. Haud secus quā si uteri ceruix urinā admitteret, pendulū uerō pro cessus
urinā aut aliā materiā in uelicæ collū regurgitare prohiberēt. Præterea uteri ceruicis amplitudo
toto ipsius ductu nō angustatur, & eiūsdē est amplitudinīs quā fundo cōtinuatur (si modō am-
plior distēdiq; aptior inibi nō sit) ac quā in pudendū cessat. Verūm in huius amplitudinīs finē
seu elatiorē sedem, fundi orificium prominēt, nusquā ceruicis latera suo mucrone cōtingens,
neq; propter ceruicis cōtractionem aut distentionē mobile. Porrigitur enim ex humillima fun-
di sede in hanc ceruicis regionē, uteri substantia obtusioris in pene glandis modō, cui transuersa
scissura seu foramen inest, quod uteri aut fundi ipsius os uocari solitū est: quemadmodū mulie-
bre pudendum, ceruicis uteri os nuncupamus. Verum ut hoc nō distentū alioquin secundū
corporis rectitudinē ductæ sectionis modō cōniet, ita quoq; illud transuersa, at non perpetuō
æquali. Prægnatibus enim rugosa est admodū, & perquā angusta, ut specillum nisi ualidius
impulsum uix admittat. Quæ nuper pepererūt, ampliorem hanc scissionē, minusq; cōtractā
rugosā uē possident: nō prægnates autem, medio habent modō. Quod uerō, quoties fundi
orificiū distenditur ac dehiscit, ut & ceruicis orificiū, orbiculare fiat, manifestū esse, etiam si nō
dicatur, arbitror. Aperitur autē in coitu nō semper quidem, sed quū uirile semen appetēs, id na-
turali motu sugendo allicit, & quando uterus non concepturus, uirile semen unā cum muliebri
semine iterū eructat, aut in pollutione, uel affricu muliebri duntaxat semen excernit. Nequaquā
enim distenta uteri ceruice, simul quoq; id perpetuō recluditur. haud enim decuisset infatigatæ
mulieris arbitrio, etiā post cōceptum uenerē procaciter nimium desideraturæ, orificium illud
subijci. Ut interim præterea quāta successioneis speciei noxa, mulieres subinde geniturā præter
sententiā non referuarēt: quantaq; licētia nullo habito cōceptionis metu, maritis parentibusq;
imponerent, si modō fundi orificio Natura musculos arbitrarij motus opifices elargita fuisset,
idq; ita ac ceruicis uteri fundi orificium semper aperiri potuisset. Quā incepte uerō & fallo ple-
riq; fundi orificiū penem in coitu excipere, illumq; in uteri sinum inseri scripserint, præter alia,
corporis quoq; resectio luculentissimē testatur. Porro in partu quū toto tempore quo uterum
gessit mulier, ad amissim contractū oclusumq; fuerit, adeo aperiri, extendi, remittiq; ut fetus
hæc prociat, scimus quidē, & audietes stupefcimus: at Naturæ miraculū nimis quā segniter
admiramur, summi rerum Opificis prouidentiam hymnis parum celebrātes. Ad uteri quoq;
formam ipsius cornua spectare uidentur, quæ Herophilus in mulieribus opportunissimē iam
nascentibus boum cornibus assilauit. Quemadmodum enim uitulorum capita utrinque quā
pronaſcentur cornua, extuberant: ita etiā superior uteri pars, quā quartæ circuli parti com-
parauimus, utrobique ueluti in duos obtusos definit angulos, qui reuera uteribus Anatomicis
hominū cadauera secantibus cornuū uice habebatur, uasorumq; semen muliebri deferentū
insertionem excipiunt. Neq; hūc quenquam Galeni studiosum (uti sanē omnes qui Medicinæ
nomen dedimus oportet esse studiosissimos) mihi ob pleraq; illius dogmata obstrepere uelim,
atq; alias uteri partes requirere, quas cornu accuratius assilari cupiat, priusquā sedulo Galeni
locā in libris de Partium usu, de Semine, de Vteri reſectione, expenderit, atq; uaccinū uterum
muliebri, ac demum Galeni scripta ambobus uteris cōtulerit: ut tandem doceatur, Galenū, ne
per somniū quidem muliebrem uterum unquam inspexisse, ut uaccinū duntaxat, & caprinum
& ouillum. insuper ipsum in libris de Partium usu aliorum Anatomicorū placitis nixū esse, ac
proinde uterū illic uerius (quamuis interim obiter) descripsisse. in libro autē de Vteri reſectione
humano capiti equinā ceruicem adieciſſe, atq; ex uaccino utero & muliebri chimera texuisse,
quum uaccinū uteri descriptionem cum aliorum diſſectionis professorū scriptis permiscet. Si
itaq; quis naturæ operū studiosior, Græcorū imposturas uidendi cupidus hæc diligētē præ-
stiterit, uaccinū uteri cornua ad eum modum habere spectabit, ac si dextrum sinistrumq; decre-
pitarietis cornua radicibus, ac internis lateribus linteo simul cōmitteret, ac cornuū radices uac-
cino utero, quā is ipsius ceruici cōtinuatur, assilaret, cornuū uerō apices uteri apicibus con-
ferret. Hæc profectō diffuſus explicatiusq; proſequeretur, nisi cuius promptum eſſet macellum
adire, uaccinumq; uteri situm, formā, magnitudinē, aliāq; in partū fabrica ad amissim contem-
planda, intueri: aut si grauius sit parumq; deceat macellū accedere, leue omnino eſt iubere uac-
cinum uterū adferri, ut tanti auctoris ſenſa intelligatur, ac muliebri utero caſu oblato, obſeruet,
quā cōcinne Galenus caprinū uaccinumq; uterum, non autē humanū depinxerit, ac demum

*Uteri cor-
nua.*

*Galenū huma-
nū uterū nun-
quam inspe-
xisse.*

expendatur qua ratione tot cōtrouerſiæ inter præcipu-
malis partem deſcriberent, non expreſſerint, ipſiq; arbi-
trariū membrīs conuenire, quæ illi poſſiſſimum ſecti-
attente examinauerit, facile diiudicabit, quoties oratio
da eſſet, ſi perpetuō quādo à Galeni placitis ſtudiō & ſe-
ſemper cur id faciā addeſſet, ipſius loca ſimul prolixē ad-
dicti iam antea obtuſi anguli, caprini uerō & uaccini
cornibus undecunq; ſimilitudine aut non apices ſolū, ſed
quā geminā eſſe, etſi longo interuallo connexa inuice
alibi etiā totas eas partes cornua nuncupauit, quum ex
nibus fetus cōplecti docet: quod nō ita incepte de illis a-
multo adhuc rectius de canibus & ſuinibus, qui uterum
partes diremptum gerunt, ac ſi in diſſectiōe à medio maxi-
eſſe fingeres, quæ in nō prægnatibus rectā quodāmodū
ſim nō ſecus deſinunt, quā ſi recta, nō autē obliquata
quā arietis cornuū modō, & hæc quoq; inſeſtutur. In
animalū uteris neglectis, nunc muliebri uteri magni-
in ſitus uteri deſcriptione uterū expreſſimus, neq; ſi
li apte deſcribi poteſt, ut qui pro cōtenti fetus ſeminis
Præterea idem quoq; de ceruice cenſendum eſt, quæ
modō in coitu (quāuis non ſemper æquē prompte) pro-
ſtenditur. Et quemadmodū latitudo ceruicis eadem nō
uterum inter diſſecandū attollentibus, in miram longi-
minus ridiculum ſit, uteri ceruicis longitudinē uel latit-
is minus adhuc quantitate quā illa diſſerat. Quinetiā
dior, anguſtiorq; & directior (præterq; quod alijs nat-
haud miror omnes quodam digitorum numero eius lo-
pugnare, & hunc à pudendo ad fundi ſinum undecim
ciores digitos enumerare, & quod omniū abſurdiſſimi
longitudinē atq; ceruicis ſtatueret. Præterea uterus in e-
ut ipsius fundus ſurſum & deorſum plus minus in co-
animal quoddā, ut & Plato dicebat, dehiſcere poſſit. C-
pepererunt, aut rudius ab obſtetricibus in ſecundarū c-
dendū quali depēdeat, ac proinde breuiſſima implexa-
ſurſum tractā, aut aliās in uicibus intro protrufam, &
aut puellis uteri fundus minor ſit, quā illis quæ iam
etiā alijs proditum eſt Anatomicis: quāq; in his omnib-
ut nullā ipsius molem, quemadmodū neq; ueſicę etiā, p-
ſeptima tamen præſentis libri figura, eam uteri magni-
prægnantibus, & præcipuē in huius anni cōſeſtione P-
nor eſt, quā diſſectionum rudis ſibi facile perſuadere
etiā menſtrua purgationis occaſione, fundi uteri magni-
quando uterū ſanguine turgente, & paulo poſt menſtru-
illo eſſe docet, qui nuper uniuerſum ſanguinē, quem mi-
mur, excreuit. Verūm hæc ex parte nunq; mihi ſe obtul-
collectione purgationeq; ſuo loco ad præſentis Capituli
ſtantia, non minus quā in deſcribenda ipsius magni-
diſſentiūt, atq; adhuc multo magis in ipsius tunica uerū
neruorū uteri ortu & implexu. Mihi (ne illorū falſis ac-
tibz enarrādis prolixē hæreā) nō prægnantiū fundi ſu-
ſed craſſa admodum, compaſſaq; neq; nimis dura, & n-
neruoſa dicuntur, canticas, ſed carneū aliquid præ ſe fe-
ſubſtantiā, non quæ frequētibz cerebri aut ſpinalis me-
neruorum materiā, quæ ligamētis, tendinibus, ac illis
(quāq; non uirtuti) reſpōdet, neminē ambigere reor. H-
tinuaq; paſſim eſt, niſi fortaliſ ad fundi foramen paulo
huius ſubſtantiæ ſuperficiē, uerū obſcura, gracileſq; ſe-
ro excurrere uidēt, quæ inter internā & externāq; uter-